

**UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE SOCIALE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE SOCIOLOGIE**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**DINAMICA FENOMENELOR SOCIAL-POLITICE
ÎN SPAȚIUL SUD-EST EUROPEAN
STUDIU DE CAZ: ALBANIA**

**Coordonator științific,
Prof. univ. dr. Dumitru Otovescu**

**Doctorand,
Bledar Ilia**

**CRAIOVA
2010**

CUPRINS

- 1. Contextul social-istoric al Peninsulei Balcanice;**
- 2. Fenomene și procese caracteristice societății albaneze;**
- 3. Organizarea statală și evoluția politică a societății albaneze;**
- 4. Procesul de integrare în N.A.T.O;**
- 5. Procesul de integrare în Uniunea Europeană.**

Cuvinte cheie: populație, dinamică, impact, mecanism, șomaj, migrație, economie, politică, integrare.

Introducere

Lucrarea de față își propune un studiu aprofundat asupra societății albaneze, întrucât tratează aspecte de natură socială, politică și economică, fiind originală și rezultatul propriilor mele contribuții.

Teza de doctorat este structurată în cinci capitole, prezentând o analiză complexă a societății amintite, în planul de cercetare urmărind atât surprinderea unor aspecte care țin de istoricul Peninsulei Balcanice, fenomene și procese caracteristice Albaniei, organizare statală și evoluție politică, cât și amplele procese de integrare în Alianța Nord Atlantică și în Uniunea Europeană.

Tema abordată are în vedere dinamica fenomenelor social-politice în spațiul Sud-Estului european, cu precădere în Albania, întrucât studiind lucrările elaborate până în prezent pe această temă, am putut constata faptul că nu există încă o lucrare, care să realizeze o analiză complexă a societății albaneze.

Din nevoia de a conferi lucrării unitate și continuitate în expunere, structura este una extrem de simplă, informația fiind concentrată în cinci capitole, respectiv:

1. Contextul social-istoric al Peninsulei Balcanice;
2. Fenomene și procese caracteristice societății albaneze;
3. Organizarea statală și evoluția politică a societății albaneze;
4. Procesul de integrare în N.A.T.O;
5. Procesul de integrare în Uniunea Europeană.

Teza conține, de asemenea, *Concluzii*, precum și o listă bibliografică, listă ce cuprinde 144 de titluri și autori - albanezi și străini.

Fiecare capitol conține *note de subsol* care, așa cum se obișnuiește, care fac precizări, aduc informații suplimentare, trimit la bibliografii, la citate, completând, astfel, în mod necesar, lucrarea elaborată.

Planul de cercetare se caracterizează prin folosirea metodei analitice, care este aplicată de la un nivel de maximă generalitate, având scopul de a surprinde elementele ce țin de esența oricărei societății, pentru a realiza o analiză particulară asupra Albaniei.

Primul capitol descrie contextul social-istoric al Peninsulei Balcanice, perspectiva istorică oferind imaginea unor suprapuneri repetate de populații și de amestec a diferite culturi, cu efecte asupra populațiilor actuale și a limbilor vorbite.

Am arătat faptul că schimburile de populații, migrațiile masive, numărul mare de refugiați, din diverse perioade istorice, au creat un mare număr de enclave și o pondere ridicată a minorităților din țările componente ale Balcanilor, care se constituie, și în prezent, în surse de conflict.

Eterogenitatea etnică și culturală actuală are un substrat istoric, datorită faptului că, în antichitate, regiunea a fost locuită de mai multe triburi precum: grecii, ilirii, panonii, tracii și alte grupuri antice.

Peninsula Balcanică a fost locuită din cele mai vechi timpuri, iar formarea primelor civilizații europene se datorează acestui areal special.

De asemenea, sesizarea complexității relațiilor interstatale și sensibilitățile naționale, care influențează politica regională se realizează, cu eficiență, din studiul evoluției istorice și al contextului care a favorizat echilibrul instabil actual, instabilitate care este menținută, numai prin intervenția externă.

În primul capitol, este tratată, și provincia Kosovo, a cărei populație este majoritar albaneză și reprezintă un obiectiv de mare interes pentru toate statele europene, mai ales sub aspectul menținerii păcii în această zonă, deoarece istoria zbuciumată a regiunii este cauzată de numeroasele conflicte dintre armate ale mai multor state și etnii. Numărul mare de etnii, relațiile complexe stabilite, precum și succesiunea celor care au dominat acest teritoriu, au creat o dinamică sporită și un sistem relațional deschis, în permanență, conflictului.

Marile puteri ale Europei s-au văzut puse în fața situației de a

admite războaie și acțiuni militare disproporționate, asupra unor populații sau minorități sau de a interveni, în numele unor valori europene precum democrația, toleranța și compromisul.

În cel de-al doilea capitol sunt tratate fenomenele și procesele caracteristice societății albeneze.

Albanezii au trecut prin mai multe încercări de-a lungul istoriei, care au avut rolul de a le crea o identitate proprie și un mod specific de adaptare la provocările istoriei.

Deși nu are o populație numeroasă și din punct de vedere geografic, are o întindere mică, Albania este una dintre țările cu un trecut zbuciumat, care a fost supusă unor transformări imense de-a lungul timpului, întrucât nu au avut loc evenimente majore în Peninsula Balcanică fără ca Albania să nu fie afectată.

Astfel, am tratat în acest capitol, aspecte legate de populația albaneză, fenomenele șomajului și al corupției, precum și migrația populației, ca o alternativă pentru nivelul de trai actual.

Conjunctura economică și politică internațională nefavorabilă – urmare a oscilațiilor ritmului creșterii economice, conflictele armate, promovării unor politici de embargo, influențează negativ asupra relațiilor economice, sporind numărul de șomeri.

Începând cu anul 1991, mai mulți factori inerenti perioadei de tranziție din Albania, au generat un climat favorabil proliferării unor fenomene disfuncționale în societate, reprezentate de criza de autoritate, de legislația incompletă și de procesul de reformă al structurilor - pe segmente - , ale relațiilor sociale, aflate în plin proces de transformare.

Ca urmare, infrațiunile de corupție, de o deosebită periculozitate socială, s-au extins la nivelul mai multor structuri sociale.

Corupția, ca fenomen social, a atras atenția spre studiul ei, încă din antichitate, reprezentând un pericol social pentru societate, prin vătămarea sau punerea în pericol a desfășurării activității statului și a tuturor sectoarelor vieții

sociale. Modificarea de-a lungul timpului, a tradițiilor, a condițiilor istorice și geografice, influențate de factori de natura socială, au transformat percepția opiniei publice, referitoare la fenomen, sensibilizând-o, în evaluarea gravității acestor fapte și în incriminarea lor.

Totodată, am avut în vedere fenomenul migrației care, de altfel este prezent în toate societățile contemporane, dar mai ales în Albania, acolo unde nivelul de trai este foarte scăzut, iar locuitorilor acestei țări văd într-un astfel de fenomen o alternativă pentru asigurarea unui trai decent.

Migrația, ca resursă de supraviețuire, este susținută de nesiguranța economică din Albania și de lipsa unui sistem de valori al noii ordini sociale.

Pentru a percepe mai bine acest fenomen și, mai ales, consecințele acestuia asupra populației albaneze, am realizat o acheta de opinie, reprezentată grafic și detaliat în teza de doctorat.

Cel de-al treilea capitol are în vedere organizarea statală și evoluția politică a societății albaneze.

În primul rând, am evidențiat caracteristicile dictaturii comuniste și impactul acesteia asupra vieții sociale, mai ales că dictatura albaneză a fost una dintre cele mai represive din Europa de Est, după care am încercat să abordez locul și rolul statului în organizarea și conducerea societății, fapt ce a scos în relief natura istorică a statului, dependența formelor sale de transformările social – politice.

În cadrul aceluiași capitol, se poate identifica descrierea principalelor instituții care stau la baza organizării și funcționării statului albanez, respectiv *președintele, parlamentul, guvernul, puterea judecătorească și forțele armate*.

De asemenea, un subiect de mare interes pentru societatea albaneză îl constituie respectarea drepturilor și libertăților cetățenești, motiv pentru care am evidențiat principalele prevederi constituționale, în acest sens.

Constituția albaneză a fost adoptată la 28 noiembrie 1998, iar un

concept real de „drepturile omului” a fost astfel introdus în societatea albaneză numai după modificări survenite în anii 1990, o dată cu instaurarea regimului democratic.

Aceasta s-a dovedit, mai degrabă o traducere a Covenției Europene a Drepturilor Omului, cuprinzând garanțiile privind drepturile fundamentale civile și politice ale indivizilor, cum ar fi, *dreptul la viață, dreptul de a nu fi supus torturii, libertatea de exprimare, de conștiință și religie, dreptul de a se organiza, la întrunire pașnică, dreptul la libertate, dreptul la grevă, la un proces echitabil, dreptul de vot și de a fi ales în condițiile legilor etc.*,

Cu toate acestea, de cele mai multe ori, limita dintre respectarea și nerecunoașterea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului și ale cetățeanului a reprezentat subiectul dezbaterilor interne și internaționale, mai ales că urmările dictaturii represive, instaurate în Albania, după cel de al doilea război mondial, se resimt, și în prezent.

Deși este o țară mică, Albania are un număr însemnat de partide politice comparativ cu populația acesteia și, cu toate acestea, predominante în opțiunea cetățenilor se regăsesc *Partidul Democrat* și *Partidul Socialist*.

Procesul de integrare în Alianța Nord Atlantică reprezintă tema **celui de-al patrulea capitol**.

Albania, în timpul dictaturii comuniste, a semnat *Tratatul de la Varșovia*, organism militar, dar și politic, la conducerea căruia se afla Uniunea Sovietică. Acest organism era opusul *Alianței Nord Atlantice*, care este dirijată de SUA, pentru menținerea păcii și securității mondiale.

Albania postcomunistă, începând cu anul 1967, a renunțat la *Tratatul de la Varșovia*, deși, geografic, făcea parte din Peninsula Balcanică, care era considerată „butoiul de pulbere al Europei”, din cauza numeroaselor conflicte, care au avut loc.

Relațiile NATO-Albania datează din 1992, când Albania s-a alăturat *Consiliului de Cooperare Nord-Atlantic* (mai târziu redenumit *Parteneriatului Euro-Atlantic al Consiliului* în 1997).

Protocoale de aderare au fost semnate la data de 9 iulie 2008. Albania a devenit oficial membru al NATO, la 1 aprilie 2009.

Înainte de statutul de membru al Alianței, cooperarea Albaniei cu NATO a avut loc în cadrul *Planului de Acțiune pentru Aderare*.

Albania a jucat un rol important în sprijinirea eforturilor aliate, în 1999, pentru a pune capăt dezastrului umanitar din Kosovo și pentru a asigura pacea.

Aderarea în NATO a produs un impact pozitiv asupra infrastructurii și creării unor noi locuri de muncă, ceea ce a determinat reducerea ratei șomajului și, implicit, creșterea nivelului de trai.

Un alt beneficiu al aderării de referă la asistența acordată de NATO pentru realizarea reformelor în structura militară, mai ales pentru că Albania, fiind o țară mică, nu are potențialul necesar economic de a întreține o infrastructură militară performantă, care să ofere siguranță propriilor cetățeni

Al cincelea capitol are în vedere procesul de integrare a Albaniei în Uniunea Europeană.

În acest sens, am reliefat faptul că procesul de integrare a Albaniei la UE este anevoios și de durată, acesta începând în ianuarie 2003, fără a avea o dată certă pentru finalizare, depinzând în principal de stabilitatea economică și politică a țării, de modul cum Albania își va respecta angajamentele asumate pe plan intern și internațional.

Relațiile Albaniei cu EU au un trecut istoric, marcat de relațiile acestei țări cu unele state membre, și anume Grecia, Italia, Austria și Germania. Sistemul comunism a denaturat relațiile cu aceste țări, întreținând mai degrabă legături cu țări de același regim politic - comunist, cum ar fi Rusia și China.

Integrarea Albaniei în *Uniunea Europeană*, pe de altă parte, impune, și dezvoltarea politică a acesteia, conform standardelor europene, prin modernizarea partidelor politice, pluralismul politic și eficientizarea tuturor structurilor statului, care să aibă drept rezultat accelerarea procesului de integrare.

Importanța relațiilor cu Uniunea Europeană constă, pe de altă parte, atât în adoptarea legislației europene, cât și în armonizarea cu legislația internă, tocmai pentru a pregăti Albania în vederea aderării.

De mare importanță este, și colaborarea în domeniu economic, unde Albania beneficiază de asistență profesională din partea UE, pentru a reforma principalele domenii de activitate.

De-alungul timpului, Albania a reușit să-și stabilească, și alte obiective sub aspectul evoluției politico-economice, sociale și administrative a statului.

Aderarea Albaniei la UE reprezintă un obiectiv de mare importanță națională.

Relațiile cu UE au eliberat definitiv Albania din contextul relațiilor discriminatorii, bazate de ideologii, religie și etnie, comunitatea europeană fiind una multi-etnică și multi-religioasă, în care un loc central îl ocupă relațiile economice și respectarea drepturilor fundamentale ale omului.

Ca o concluzie finală, am speranța că prin lucrarea de față am contribuit la elaborarea unei lucrări, care poate servi unei ample cunoașteri a societății albeneze sub toate aspectele ei, răspunzând tuturor curiozităților, având ca obiectiv, mai ales identificarea fenomenelor social-politice ale Albaniei.